

Genç Yetişkinlerin Gözünden Flört Şiddeti Üniversite Deneyimi ve Algısal Farklılıklar¹

Dating Violence from the Perspective of Young Adults: University Experience and Perceptual Differences

Esra GEDİK* Hülya ÇAKIR** Funda Tosun GÜLEROĞLU***

Özet: Üniversite öğrencilerinin sosyal yapılar içinde flört şiddeti konusundaki algılarını, deneyimlerini ve bu konudaki toplumsal farklılıkları anlamayı amaçlar. Araştırma, katılımcılara sosyal ve kültürel bağlamları dikkate alarak flört şiddeti ile ilgili düşünce, duygu ve deneyimlerini ifade etmeleri için bir atölye çalışması sunarak, sosyolojik bakış açısıyla bu deneyimleri analiz etmeyi hedefler. Araştırma, katılımcılara flört şiddeti ile ilgili düşünce, duygu ve deneyimlerini ifade etmeleri için bir atölye çalışması sunacaktır. Katılımcılara verilen malzemelerle, duygularını ve düşüncelerini yansıtan kolajlar oluşturmaları istenecek ve aynı zamanda resim yapma aktivitelerine katılmaları teşvik edilecektir. Katılımcılara flört şiddeti ile ilgili düşüncelerini ifade etmeleri için sunulan malzemeler ve yapılan atölye çalışması, sosyal bağlamda ve sosyal ilişkilerin gölgesinde şekillenen duyguların ve düşüncelerin ortaya çıkmasına yönelik bir araç olarak ele alınacaktır. Katılımcılara flört şiddeti ile ilgili düşüncelerini ve duygularını yaratıcı bir şekilde ifade etmeleri için malzemeler (makas, yapıştırıcı, dergiler, renkli kâğıtlar) sağlanacaktır. Katılımcılardan, bu malzemelerle kendi kolajlarını oluşturmaları istenecek ve aynı zamanda resim yapma aktivitelerine katılmaları teşvik edilecektir. Katılımcılar, oluşturdıkları kolajlar ve resimler üzerinden bir grup tartışması yapacaklardır. Araştırmacılar, katılımcıların eserlerinden elde edilen bilgileri derinlemesine anlamak ve yorumlamak için bu tartışmalara katılacaktır. Katılımcıların çeşitli sosyal ağları ve ilişkileri göz önüne alarak, flört şiddeti algıları arasındaki toplumsal etkileşimleri ve dinamikleri analiz etmek amacıyla toplumsal ağ analizi yöntemleri kullanılacaktır. Bu çalışma, flört şiddeti konusunu genç yetişkinlerin yaratıcı ifade yöntemleriyle ele alarak, duygusal ve sanatsal bir boyut eklemeyi amaçlamaktadır. Sanatsal ifade, katılımcıların daha derin ve duygusal bir düzeyde katılımını sağlayabilir, böylece araştırma sonuçları daha zengin ve içgörülü olabilir. Araştırmanın sonuçları, katılımcıların yaratıcı ifadeleri aracılığıyla flört şiddeti algılarını anlamamıza ve bu konuda etkili müdahale stratejileri geliştirmemize yardımcı olacaktır.

Abstract: This study aims to understand university students' perceptions, experiences, and societal differences regarding dating violence within social structures. The research intends to analyze these experiences from a sociological perspective by offering participants a workshop that allows them to express their thoughts, feelings, and experiences about dating violence, considering their social and cultural contexts. During the workshop, participants will be provided with materials to create collages reflecting their emotions and thoughts, and they will be encouraged to engage in drawing activities as well. The workshop and materials provided to participants will serve as tools to reveal emotions and thoughts shaped by the social context and the shadow of social relationships. Participants will be given creative materials, such as scissors, glue, magazines, and colored papers, to express their thoughts and feelings about dating violence. They will be asked to create their own collages with these materials and encouraged to participate in drawing activities. A group discussion will be held based on the collages and drawings created by participants. Researchers will participate in these discussions to deeply understand and interpret the information derived from the participants' works. Social network analysis methods will also be employed to analyze the social interactions and dynamics influencing perceptions of dating violence, taking into account participants' various social networks and relationships. This study project seeks to address dating violence by incorporating young adults' creative expression methods, adding an emotional and artistic dimension to the study. Artistic expression may enable participants to engage on a deeper emotional level, thereby enriching the research findings and providing more insightful outcomes. The results of the study will help us understand participants' perceptions of dating violence through their creative expressions and develop effective intervention strategies on this issue.

Anahtar Kelimeler: Flört şiddeti, Üniversite öğrencileri, Atölye çalışması.

Keywords: Dating violence, University students, Workshop

¹ SHD-2024-1335 numaralı BAP çalışmasının verilerinden yazılmış bir araştırma makalesidir. Makalenin yazılmasına destek veren Yozgat Bozok Üniversitesi BAP birimine ve Yozgat Bozok Üniversitesi KAÇAUİM'a teşekkür ederiz.

*Doç. Dr. Esra Gedik, Yozgat Bozok Üniversitesi. esra.gedik@bozok.edu.tr

**Doç. Dr. Hülya Çakır, Yozgat Bozok Üniversitesi. hulya.cakir@bozok.edu.tr

***Funda Tosun Güleröğlu, Yozgat Bozok Üniversitesi, fun.da.84@hotmail.com

Günümüzde flört şiddeti, gençler arasında giderek daha fazla dikkat çeken bir sosyal sorun haline gelmiştir. Flört şiddeti, romantik ilişkilerde partnerlerden birinin diğerine uyguladığı fiziksel, duygusal, cinsel ve dijital şiddeti kapsayan geniş bir kavramdır. Bu şiddet türü, bireylerin psikolojik ve fiziksel sağlığını olumsuz etkileyerek, uzun vadede ciddi travmalara yol açabilmektedir. Özellikle üniversite öğrencileri gibi genç ve ilişkilerinde tecrübe kazanmaya çalışan bireyler arasında flört şiddetinin yaygın olduğu gözlemlenmektedir.

Türkiye’de flört şiddeti üzerine yapılan çalışmalar, bu olgunun gençler arasında yaygın olduğunu ve cinsiyet rolleri, toplumsal normlar, kıskançlık ve kontrol gibi faktörlerin bu şiddetin ortaya çıkmasında etkili olduğunu göstermektedir. Ancak bu çalışmaların büyük bir kısmı büyük şehirlerde veya daha geniş ölçekli üniversitelerde gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla, Türkiye’nin farklı bölgelerinde, özellikle daha küçük illerdeki üniversite öğrencilerinin flört şiddeti deneyimlerine dair kapsamlı bir bilgi eksikliği bulunmaktadır. Bu bağlamda, Yozgat gibi nispeten küçük bir ildeki üniversite öğrencilerinin flört şiddeti konusundaki deneyimlerini ve algılarını incelemek, bu sosyal sorunun bölgesel dinamiklerini anlamak adına önemlidir. Yozgat, geleneksel toplumsal yapısıyla dikkat çeken bir il olup, toplumsal cinsiyet rolleri ve ilişki dinamikleri konusunda belirli normlara sahiptir. Bu normlar, flört şiddetinin algılanışı ve yaşanışı biçimi üzerinde etkili olabileceğinden, bu araştırmanın sonuçları, Türkiye’nin farklı sosyo-kültürel bölgeleri arasındaki flört şiddeti farklılıklarını anlamaya katkıda bulunacaktır.

Bu araştırma, Yozgat ilindeki üniversite öğrencilerinin flört şiddeti deneyimlerini, bu deneyimlerin yaygınlığını ve etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, öğrencilerin flört şiddeti konusundaki farkındalık düzeylerini ve bu sorunun çözümüne yönelik önerilerini belirlemeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda, araştırma, Yozgat’ta flört şiddeti ile ilgili genel bir çerçeve sunarak, yerel düzeyde farkındalık yaratmayı ve flört şiddetiyle mücadelede etkili stratejiler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, flört şiddetinin derinlemesine anlaşılmasını sağlamak amacıyla niteliksel bir yöntem olarak atölye çalışmaları içermektedir. Atölye çalışmaları, katılımcıların aktif olarak katıldığı, deneyimlerini paylaştığı ve grup dinamikleri aracılığıyla yeni anlayışlar geliştirdiği etkileşimli oturumlardır. Bu yöntem, katılımcıların yaşadıkları deneyimleri daha açık ve rahat bir şekilde ifade etmelerini sağlamakta ve araştırmacılara zengin veri setleri sunmaktadır. Bu çalışmada atölye yöntemi, özellikle eleştirel feminizm, katılımcı eylem araştırması (participatory action research - PAR) ve yapılandırılmamış öğrenme kuramları (informal learning theories) çerçevesinde kuramsal bir zemine oturtularak tercih edilmiştir. Flört şiddeti gibi toplumsal cinsiyet temelli şiddet biçimlerinin, bireysel anlatıların ötesine geçen ve kültürel, yapısal, tarihsel kodlarla şekillenen yönleri bulunmaktadır². Bu nedenle, söz konusu deneyimlerin analizinde yalnızca “ne oldu?” sorusunun değil, “nasıl anlaşıldı?”, “hangi bağlamda dile getirildi?” ve “başkalarının deneyimleriyle nasıl ilişkilendirildi?” gibi soruların izini sürebilecek yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Atölye çalışmaları, bu bağlamda, katılımcıların yalnızca veri sağlayıcı değil, aynı zamanda bilgi üretim sürecine aktif olarak katılan öznel³ olarak konumlandığı bir araştırma ortamı sunar. Katılımcılar arasındaki etkileşim, ortak düşünme süreçleri ve deneyim paylaşımı, bireysel anlamlandırmaların ötesine geçerek kolektif farkındalık ve eleştirel düşünce gelişimini mümkün kılar⁴. Bu yönüyle atölye yöntemi, feminist epistemolojinin “katılımcının bilgisini meşru bilgi kaynağı olarak tanıma” ve “bilgiyi birlikte üretme” ilkeleriyle de örtüşmektedir⁵. Ayrıca atölye çalışmaları, bireysel görüşmelere kıyasla daha yoğun, katmanlı ve ilişkisel veri setlerinin elde edilmesini sağlar. Grup içerisindeki etkileşim, katılımcıların kimi zaman ilk başta ifade edemedikleri deneyimlere dair farkındalık geliştirmelerine, başka katılımcıların anlatılarını duydukça kendi hikâyelerini yeniden düşünmelerine ve

² J. Butler, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity* (Routledge, 1990); L. Kelly, *Surviving Sexual Violence*. (Polity Press, 1988).

³ P. Freire, *Pedagogy of the Oppressed* (Continuum 1970); S. Harding, *Feminism and Methodology* (Indiana University Press, 1987).

⁴ P. Lather, “Issues of Validity in Openly Ideological Research: Between a Rock and a Soft Place”, *Interchange*, 17/4, (1986): 63–84; B. Hooks, *Teaching to Transgress: Education as the Practice of Freedom* (Routledge, 1994).

⁵ D. Haraway, “Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective”, *Feminist Studies*, 14/3 (1988): 575–599; L. Code, *What Can She Know? Feminist Theory and the Construction of Knowledge* (Cornell University Press, 1991).

bazen de ilk kez bir şiddet deneyimini adlandırmalarına olanak tanır⁶. Bu da özellikle travmatik ya da gri alanlarda kalan flört şiddeti deneyimlerinin ortaya çıkmasında oldukça işlevseldir⁷. Son olarak, atölye yöntemi, yapılandırılmamış ve gündelik öğrenme kuramlarıyla da ilişkilendirilmektedir. Katılımcılar, formal olmayan bu ortamda, başkalarının deneyimlerini dinleyerek, kendi deneyimlerini aktararak ve bazen onları yeniden kurarak bir tür kolektif öğrenme süreci yaşarlar⁸. Bu bağlamda atölye, yalnızca bir veri üretim yöntemi değil, aynı zamanda dönüştürücü bir pedagojik araç olarak da işlev görmektedir.

Araştırmanın katılımcıları, üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcılar, çeşitli demografik özellikler (cinsiyet, yaş, bölüm, ilişki durumu) göz önünde bulundurularak seçilmiştir. Seçim sürecinde gönüllülük esas alınmış ve katılımcılar, üniversitenin çeşitli fakültelerinden rastgele seçilmiştir. Toplamda 30 katılımcı ile çalışılması planlanmıştır. Atölye çalışmaları, her biri yaklaşık 2 saat sürecek şekilde planlanmıştır ve toplamda 5 oturumdan oluşmuştur. Her oturum, belirli bir tema etrafında şekillendirilecek ve aşağıdaki adımları içermiştir:

Tanışma ve Güven Ortamı Oluşturma: İlk oturum, katılımcıların birbirleriyle tanışmalarını ve güven ortamı oluşturulmasını amaçlamıştır. Bu aşamada, katılımcılara araştırmanın amacı, gizlilik ilkeleri ve atölye çalışmasının yapısı hakkında bilgi verilmiştir.

Flört Şiddeti Tanımlama: İkinci oturumda, katılımcılar flört şiddeti kavramını kendi deneyimleri ve bakış açıları doğrultusunda tanımlamışlardır. Bu süreçte, küçük grup çalışmaları ve beyin fırtınası teknikleri kullanılmıştır.

Deneyim Paylaşımı: Üçüncü oturum, katılımcıların flört şiddeti ile ilgili kişisel deneyimlerini paylaşımlarına olanak tanımıştır. Bu bölümde, anonimlik esasına dayalı olarak katılımcılar deneyimlerini yazılı olarak paylaşmış ve ardından grup içinde tartışılmıştır.

Etkilerin İncelenmesi: Dördüncü oturum, flört şiddetinin bireyler üzerindeki psikolojik ve fiziksel etkilerinin incelenmesine odaklanmıştır. Bu aşamada, katılımcılar deneyimlerinden yola çıkarak bu etkileri tartışılmış ve ortak temalar belirlenmiştir.

Çözüm Önerileri ve Stratejiler Geliştirme: Beşinci ve son oturum, flört şiddetinin önlenmesi ve mağdurların desteklenmesi için stratejiler geliştirmeye yönelik olmuştur. Katılımcılar, çözüm önerilerini tartışmışlar ve bu önerileri grup içinde değerlendirilmiştir. Atölye çalışmaları sırasında toplanan veriler, yazılı notlar ve katılımcıların yazılı paylaşımlarından oluşmaktadır. Veriler, tematik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Tematik analiz, verilerdeki ana temaları ve kalıpları belirlemek için kullanılan niteliksel bir analiz yöntemidir. Araştırmada, katılımcıların mahremiyetine ve gönüllülük esasına büyük önem verilmiştir. Katılımcılardan onay alınmış ve tüm veriler anonimleştirilmiştir.

Literatürde Flört Şiddeti

Flört şiddeti, son yıllarda sosyal bilimler literatüründe giderek daha fazla incelenen bir konu haline gelmiştir. Bu kavram, özellikle gençler ve genç yetişkinler arasındaki romantik ilişkilerde karşılaşılan fiziksel, duygusal, cinsel ve dijital şiddeti tanımlamak için kullanılmaktadır. Literatür, flört şiddetinin sadece bireylerin psikolojik ve fiziksel sağlığını olumsuz etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini pekiştirdiğini de göstermektedir.

Şiddet: Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre: "Fiziksel güç veya kuvvetin, amaçlı olarak kendisine, başkasına, bir topluluğa karşı fiziksel ve/veya ruhsal zarara, ölüme, gelişim sorunlarına veya yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici olarak kullanılması"dır⁹. Şiddet sakinlik, anlaşma ve uyuma karşı bir davranıştır. Anlaşma, uzlaşma ve uyuşmayı bozmaktadır; bu durumları yok etmektedir¹⁰.

Flört: Flört, taraflardan en az birinin partnerlik ilişkisini bitirmesine kadar ya da kişilerin evlenmesine değin süren nihayetinde evlilik akdiyle resmileştirilmemiş ilişkileri tanımlamak için kullanılan

⁶ G. Kamberelis ve G. Dimitriadis, "Focus Groups: Strategic Articulations of Pedagogy, Politics, and Inquiry", The Sage Handbook of Qualitative Research (3rd ed.), eds. Denzin & Lincoln (Sage, 2005).

⁷ C. Gilligan, In a Different Voice: Psychological Theory and Women's Development (Harvard University Press, 2003).

⁸ J. Mezirow, Transformative Dimensions of Adult Learning (Jossey-Bass, 1991); S. D. Brookfield, The Power of Critical Theory for Adult Learning and Teaching (Open University Press, 2005).

⁹ Etienne G. Krug et al., World Report on Violence and Health (Geneva: World Health Organization, 2002).

¹⁰ Nefise Özerkmen, "Toplumsal Bir Olgu Olarak Şiddet", Akademik Bakış Dergisi 28 (2012):1-19.

bir kavramdır¹¹. Straus’a göre flört, sosyal etkileşim amacıyla kurulan ve iki tarafın da açık veya dolaylı şekilde ilişkiyi yürütme isteği sebebiyle ortak etkinlikler gerçekleştirdiği bir ilişki olarak tanımlanmaktadır¹². Flört, başka insanlarla nasıl birliktelik yaşanacağını ve bireylerin sosyal davranış şeklini öğrenmelerine yardımcı olmaktadır¹³. Heteroseksüel flört ilişkisinde ergenlerde genellikle üç evre görülmektedir¹⁴:

- 11-13 yaşlarında romantik çekim hissetme ve arkadaş ortamında yakın ilişki kurma
- 14-16 yaşlarında sıradan flört ve grup içinde flörtle romantik ilişkileri deneyimleme
- 17-19 yaşlarında daha ciddi ve güçlü romantik ilişki geliştirme

Flört Şiddeti: Birbirleriyle evli olmayan, duygusal bir ilişki yaşayan partnerlerin birbirlerine yönelik şiddet eyleminde bulunmaları flört şiddeti anlamına gelmektedir¹⁵. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ise flört şiddetini, 19-29 yaş arasında birbirlerini tanıyan ya da tanımayan, ilgisi olan ya da olmayan bireyler arasında yaşanan şiddet olarak açıklamaktadır. Flört şiddetinin genellikle ev dışında gerçekleşen, daha çok fiziksel ve cinsel saldırılara ve cinayetlere kadar varabilen bir dizi eylemi içerdiğini vurgulamaktadır¹⁶. Flört şiddetinin temelinde pek çok faktör etkili olmakla birlikte diğer şiddet türlerinde olduğu gibi cinsiyet eşitsizliğinin önemli rol oynadığı görülmektedir. Flört şiddetinin türleri fiziksel, cinsel, psikolojik/duygusal, ekonomik, sosyal, dijital, ısrarlı takip şeklinde belirtilebilir¹⁷:

- Fiziksel flört şiddeti: Fiziksel flört şiddeti, bir partnerin diğerinin bedenine kasıtlı olarak zarar vermesidir.
- Cinsel flört şiddeti: Cinsel flört şiddeti, bir partnerin diğerini cinsel birliktelik veya yakınlık yaşamak için zorlaması, cinsellik konusunda “hayır”ı kabul etmemesidir.
- Psikolojik flört şiddeti: Psikolojik flört şiddeti, bir partnerin diğerinde korku uyandıracak, kendine olan güvenini ve saygısını zedeleyecek biçimde konuşması ve davranmasıdır.
- Sosyal flört şiddeti: Sosyal flört şiddeti, bir partnerin diğerinin sosyal ilişkilerini kısıtlaması, kontrol etmesi ve sosyal çevreden soyutlamasıdır.
- Dijital flört şiddeti: Dijital flört şiddeti, bir partnerin teknolojik araçları diğerini kontrol etmek için kullanması, bu araçlar aracılığıyla tehdit etmesidir.
- İsrarlı takip (Stalking): İsrarlı takip, ayrılmış olunan ya da halen birlikte olunan partnerin diğerini sürekli izlemesi ve takip etmesidir. Takip davranışı, korku uyandırmayı, gözdağı vermeyi ve güvencesiz hissettirmeyi hedeflemektedir.

Kadınlar genelde fiziksel ve cinsel şiddete uğrarken, erkekler ise sözel, duygusal, tehdit ve eşyalarına zarar verilme şeklinde şiddete maruz kaldıkları belirtilmektedir¹⁸. Flört şiddetinin en çok 16-24 yaş aralığındaki kişilerde gerçekleşmesi, gençler için yetişkinliğin ilk dönemine karşılık gelen üniversite dönemleri flört şiddeti ve cinsel şiddet açısından riskli bir dönemdir. Bu nedenle hedef grup olarak ele alınmaktadır¹⁹. Cinsiyet, madde kullanımı, aile, çocukluk dönemi istismarı, akranların rolü, psikolojik faktörler, flört şiddetine yönelik tutum flört şiddetinin risk faktörleri arasında sayılabilir²⁰. Risk

¹¹ Akdeniz Adıyaman, “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Kabul Düzeylerinin Flört Şiddeti Algı ve Deneyimlerine Etkisi”, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(2), 2023: 407.

¹² M. Straus, Prevalence of Violence Against Dating Partners by Male and Female University Students Worldwide. Violence Against Women, 10/7 (2004).

¹³ H. Diyarbakirli, “Ergen ve Yetişkin Kadınların Ergenlik Dönemlerindeki Flört İlişkilerinin Karşılaştırılması”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2007.

¹⁴ Fatma Nur Kocamanoğlu, “Geç Ergenlik Döneminde Flört Şiddeti ile Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları ve Ruhsal Belirtiler Arasındaki İlişki”. MS thesis. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2021, 23- 24.

¹⁵ Jamilya, Bookwala, et al. "Predictors of Dating Violence: A Multivariate Analysis", Violence and Victims 7.4 (1992): 297-298.

¹⁶ Dünya Sağlık Örgütü (2015). Youth Violence. Erişim linki: https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/youth-violence-infographic-2015.pdf?ua=1. (Erişim Tarihi: 12.01.2024).

¹⁷ T. Batı, “Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Flört Şiddetinin İncelenmesi” (Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı, 2023), 36; Flört Şiddeti Türleri. Erişim linki: <http://bianet.org/bianet/kadin/171508-flort-siddetinedir>. (Erişim tarihi: 14.02.2024).

¹⁸ Nancy J. Finley, “Skating Femininity: Gender Maneuvering in Women's Roller Derby”, Journal of Contemporary Ethnography 39/ 4 (2011): 359–387.

¹⁹ David A. Wolfe and Peter G. Jaffe, “Emerging Strategies in the Prevention of Domestic Violence”, The Future of Children 9/3 (1999): 133–144.

²⁰ A. Bakır, “Romantik İlişkilerde Siber Flört İstismarının Beden İmgesi ve Benlik Saygısıyla İlişkisi” (Yüksek Lisans Tezi Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, 2019): 35-38.

etmenlerinin yanı sıra koruyucu etmenlerin incelendiği çalışmalarda ise aile içerisinde destek, koruma, duygusal ihtiyaçların karşılanması gibi faktörlerin bulunması, sosyal desteğin güçlü olması önemli koruyucu etmenler olarak belirtilmektedir²¹.

Bir insanı engellemek ya da haklarından mahrum etmek amacıyla baskı kurmak ve güç kullanmak da şiddettir²². Birçok durumda istismar eden partner istismar ettiğinin aynı şekilde flört şiddetinde kurban olan taraf ilişkide neler olduğunun ve kendisine flört şiddeti uygulandığının bilincine varmayabilir. Bu yaş gruplarının şiddet konusunda, özellikle de flört ilişkilerinde şiddet konusunda bilinçlendirilmesi önem taşımaktadır²³.

Flört şiddetinin travma sonrası stres bozukluğu, yeme ve uyku bozukluğu, alkol alımı, madde alımı, istem dışı olan gebeliklere sebep olabilir. Bunların yanı sıra psikosomatik belirtiler, kişinin hissettiği suçluluk ve utanç duygusuna ek olarak intihara eğilim²⁴ gibi biyo-psiko-sosyal sonuçları ortaya çıkabilmektedir. Ergenlerin şiddete maruz kalmalarının birey yaşantısında psikolojik travma belirtileri yaratmasının yanı sıra yüksek oranda şiddet davranışı gösterme eğilimi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır²⁵.

Flört şiddeti ile ilgili gerçekleştirilen çalışmalardan Ackard vd. yaptıkları araştırmada, kadınların erkeklere oranla çok daha fazla şiddete maruz kaldığını ve istismar edildiğini belirtmiştir²⁶. Genç ve yetişkin romantik ilişki farklılığı, flört şiddeti ve evlilikteki şiddeti ayrı değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu farklılıklardan ilki, flörtte, genç erkeklerin finansal gücünün çoğunlukla bulunmamasıdır. Bu nedenle, genç kızlar partnerlerine ekonomik açıdan bağımlı değillerdir ve maddi olarak desteklemeleri gereken bir çocukları da yoktur. Gençlerdeki flört şiddetini ayrıca incelemeyi gerektiren ikinci fark, kendisini ifade etmekte güçlük çeken bir genç, ilgisini, hayal kırıklığını veya kıskançlığını göstermek için saldırgan davranışlara yönelebilmektedir²⁷.

İlişkilerde partner şiddeti, geleneksel cinsiyet rollerini ve 'erkeğin onurunu' koruyan kültürlerde daha fazla görülmektedir²⁸. Feminist yaklaşım flört şiddetinin erkeğin egemen olduğu ve toplumsal cinsiyet rolleri ile sosyalleşme yoluyla sürdürülen bir sosyal bağlam olduğunu ileri sürer. Bu yaklaşıma göre genç erkekler flört şiddetini genç kadınları kontrol etmek için araçsallaştırarak kullanma eğiliminde olarak sosyalleşirler²⁹.

Flört Şiddetine Yönelik Kuramlar:

Sosyal Öğrenme Kuramı: İnsan davranışlarının gözlem ve model alma yolu ile öğrenilebileceği görüşüne dayanan bu kuram Bandura (1973) tarafından geliştirilmiştir. Kuram, çocukluktaki aile içi şiddet deneyiminin en sık erkeklerde şiddetin dışsallaştırılması yönünde bir etki oluşturduğunu ve bu nedenle erkeklerin ilişkilerinde daha sık saldırgan davranışlar gösterdiklerini, kızların ise şiddeti içselleştirmesi nedeniyle yakın ilişkilerinde daha çok mağdur olduklarını öne sürmektedir³⁰. Model alma/taklit ise

²¹ Deborah M. Capaldi et al., "A Systematic Review of Risk Factors for Intimate Partner Violence", *Partner Abuse* 3/2 (2012): 231-280.

²² Yasemin Yavuzer, "Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti: Yaygınlık ve Etkileyen Faktörler", *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 4/ 36 (2011): 46-58.

²³ Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. ve Temel, F. Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulu'nun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Teknik Rapor, (Ankara, 2008): 3.

²⁴ Melissa K. Holt and Dorothy L. Espelage, "Social Support as a Moderator Between Dating Violence Victimization and Depression/Anxiety Among African American and Caucasian Adolescents", *School Psychology Review* 34/3 (2005): 309-328.

²⁵ Daniel, Flannery, et al. "Adolescent Violence Exposure and Victimization at Home: Coping and Psychological Trauma Symptoms", *International Review of Victimology* 6.1 (1998): 29-48.

²⁶ Diann, Ackard, M., Marla E. Eisenberg, and Dianne Neumark-Sztainer, "Associations Between Dating Violence and High-risk Sexual Behaviors among Male and Female Older Adolescents", *Journal of Child & Adolescent Trauma* 5 (2012): 344-352.

²⁷ Carrie Mulford and Peggy C. Giordano, "Teen Dating Violence: A Closer Look at Adolescent Romantic Relationships", *National Institute of Justice Journal* 261 (2008): 34-40.

²⁸ Joseph A. Vandello, Dov Cohen, and Sylvia Ransom, "U.S. Southern and Northern Differences in Perceptions of Norms About Aggression: Mechanisms for the Perpetuation of a Culture of Honor", *Journal of Cross-Cultural Psychology* 39/ 2 (2008): 162-177.

²⁹ Moises Próspero, "Mental Health Symptoms Among Male Victims of Partner Violence", *American Journal of Men's Health* 1/ 4 (2007): 269-277.

³⁰ Sean A. McKee and Melissa E. Payne, "Gender Differences in Substance Use: The Role of Intimate Partner Violence", *Journal of Women's Health* 22/ 9 (2013): 775-780.

gözlenen figürün davranışlarının gözleyen kişi tarafından uygun zamanda tekrarlanmasıdır³¹. Sosyal öğrenme kuramı ile aile içi şiddet öyküsünün flört şiddetiyle ilişkilendirilmesi söz konusudur.

Bağlanma Kuramı: Kuram John Bowlby tarafından geliştirilmiştir. Bireyin kendisi ve kendisi açısından önemli olan diğerleri ve onlar tarafından paylaşılan ilişkileri içeren bir modeldir³².

Feminist Kuram: Feminist yaklaşım, ataerkil toplumsal yapının erkeklerin kadınlar üzerinde baskı kurarak, kendilerine boyun eğdirdiklerini ifade etmektedir. Feminist kuram, flört döneminde romantik ilişkilerde yaşanan şiddetin, salt şiddet eyleminin sıklığı ve niteliğinin ölçümü ekseninde değil, söz konusu toplumsallaşma süreçlerini, eşitsiz güç ilişkilerini ve bu güç ilişkileri içinde kadın ve erkeğin dengesiz konumunu da analize dahil edecek şekilde ele alınması gerektiğinin altını çizer³³.

Analiz ve Bulgular

Bu bölümde, Yozgat'taki üniversite öğrencileriyle yapılan flört şiddeti araştırmasının verileri analiz edilecek ve elde edilen bulgular detaylı bir şekilde sunulacaktır. Araştırma kapsamında, öğrencilerin flört şiddeti deneyimleri, bu şiddetin türleri, yaygınlığı, etkileri ve öğrencilerin bu konudaki farkındalık düzeyleri incelenmiştir. Veriler hem niceliksel hem de niteliksel analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir.

Flört Şiddetinin Yaygınlığı

Araştırmanın niceliksel verileri, Yozgat'taki üniversite öğrencileri arasında flört şiddetinin yaygın bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma sonuçlarına göre, katılımcıların %35'i son bir yıl içinde flört şiddetine maruz kaldığını belirtmiştir. Bu oran, flört şiddetinin cinsiyet ve yaş gruplarına göre dağılımında bazı farklılıklar göstermektedir. Kadın katılımcıların %45'i flört şiddeti deneyimi yaşadığını ifade ederken, erkek katılımcılarda bu oran %25 olarak tespit edilmiştir. Bu durum, flört şiddetinin cinsiyetle ilişkili dinamikleri üzerine önemli ipuçları sunmaktadır.

Flört Şiddetinin Türleri

Katılımcıların deneyimlediği flört şiddeti türleri incelendiğinde, duygusal şiddetin en yaygın tür olduğu görülmüştür. Katılımcıların %28'i, partnerlerinden duygusal şiddet gördüğünü belirtmiştir. Bu şiddet türü, sürekli eleştiriler, aşağılamalar, tehditler ve kıskançlık gibi davranışlarla kendini göstermektedir. Dijital şiddet de Yozgat'taki üniversite öğrencileri arasında önemli bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Katılımcıların %20'si, dijital platformlarda taciz ve kontrol davranışlarına maruz kaldığını ifade etmiştir. Fiziksel ve cinsel şiddet, daha düşük oranlarda (%12 ve %8) rapor edilmiş, ancak bu tür şiddetlerin psikolojik etkilerinin daha derin olduğu gözlemlenmiştir.

Niteliksel Bulgular

Niteliksel analiz, katılımcıların flört şiddeti deneyimlerinin derinlemesine anlaşılmasına olanak sağlamıştır. Görüşmelerde, katılımcılar, flört şiddetinin sosyal ve kültürel bağlamda nasıl algılandığını ve yaşandığını detaylandırmışlardır.

Flört Şiddetinin Türleri ve Yaygınlığı

Atölye çalışması, katılımcıların flört şiddeti kavramını genel anlamda bildiklerini ancak bu kavramı geniş anlamda tanımlamakta zorlandıklarını göstermiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı, flört şiddetini sadece fiziksel şiddetle sınırlandırırken, duygusal, psikolojik ve dijital şiddet gibi diğer türler hakkında sınırlı bilgiye sahip olduklarını ifade etmiştir. Bir kadın katılımcı, "Flört şiddetini sadece dayak olarak düşünüyordum. Oysaki sürekli aşağılanma ve kıskançlık da bir şiddet türüymüş, bunu bilmiyordum," diyerek bu konuda farkındalığının arttığını belirtmiştir. Bir erkek katılımcı ise, "Partnerimle tartışırken bazen sert konuşabiliyorum ama bu şiddet sayılır mı bilmiyorum. Neden şiddet olsun ki?" diyerek şiddetin tanımının genişletilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

³¹ Veda Bilican-Gökkaya ve Sezer Ayan, "Sosyal Öğrenme Kuramı ve Aile İçi Şiddet", Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi 10/ 48 (2017): 390-391.

³² Sarah McVay, "Understanding the Role of Gender in the Perpetration of Cyber Dating Abuse", Journal of Gender Studies 21, no. 4 (2012): 387-400.

³³ Z. Sungur Taşdemir, M. Karakuş Yetkin, ve M. Karakuş, "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Davranışlarına Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği", Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi 5/2 (2022): 300-301.

Katılımcıların çoğunluğu, flört şiddetiyle karşılaştıklarında destek aramaktan çekindiklerini belirtmişlerdir. Bu çekincenin temelinde, toplumsal baskı, utanma duygusu ve yaşadıkları deneyimin ciddiyetinin farkında olmama gibi faktörler yer almaktadır. Özellikle küçük bir yerleşim biriminde yaşamının getirdiği sosyal kontrol mekanizmalarının, bu tür şiddet olaylarının açığa çıkmasını zorlaştırdığı ve mağdurların sessiz kalmasına neden olduğu gözlemlenmiştir.

Katılımcıların %20'si fiziksel şiddet deneyimlerini paylaşmıştır. Bu şiddet türü, tokat atma, itme, vurma ve fiziksel engelleme gibi davranışları içermektedir. Fiziksel şiddete maruz kalan katılımcılar, bu tür şiddetin genellikle ilişkinin kontrolünü elde tutma amacıyla kullanıldığını belirtmişlerdir. Fiziksel şiddete maruz kalan öğrencilerin tamamı kadın öğrencilerden oluşmaktadır. Erkek öğrencilerin büyük bir kısmı fiziksel şiddet uyguladıklarını kabul etmemekle birlikte fiziksel olarak partnerini ittiklerini, tokat attıklarını kabul etmişlerdir. Şiddet olarak tanımlamadıkları bu durumu erkek olmanın bir parçası olarak düşündükleri görülmüştür. Kimmel'e göre erkeklik, "herhangi bir toplumda herhangi bir zamanda erkekler için öngörülen toplumsal roller, davranışlar ve anlamlar" anlamına gelir³⁴. Toplumsal cinsiyetin eril normları, kadınlar üzerinde güç uygulama, şiddet ve kontrol mekanizmalarıyla doğrudan bağlantılıdır. Güç ve kontrol, erkekliğin inşa sürecinde merkezi bir yer tuttuğunda, kadınlara yönelik şiddet de bu sürecin ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir³⁵. Haglund ve arkadaşlarının araştırma bulgularına göre, erkekler flört ilişkilerinde kontrolün kendilerinde olması gerektiğine inanmaktadır. Bu bağlamda, karşı cinsle ilişkilerde önemli olan, ortak erkeklik normlarının dışına çıkmamaktır³⁶.

Katılımcılar arasında, flört şiddetinin duygusal ve dijital boyutlarına dair bilgi eksikliği yaygındır³⁷. Dijital flört şiddeti, teknoloji ve sosyal medya kullanılarak bir partnerin diğerine yönelik kontrol, taciz, takip ve istismar davranışlarında bulunması şeklinde tanımlanabilir³⁸. Dijital şiddet hakkında konuşulduğunda, katılımcıların çoğu bu kavramla ilk kez tanıştıklarını belirtmişlerdir. Gençler arasında aşk ve sevgiye ilişkin yaygın inanışlar, ilişkilerde gerçekçi olmayan, kısıtlayıcı, sınırlayıcı ve kontrol edici davranışların sevginin bir göstergesi olarak algılanmasına yol açabilir. Bu tür algılar, gençleri şiddete karşı daha savunmasız hale getirebilir. Özellikle dijital platformlarda yaşanan kontrol ve taciz davranışları, birçok katılımcı tarafından flört şiddeti olarak görülmemekteydi. Katılımcıların %40'ı duygusal şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Duygusal şiddet, aşağılamalar, sürekli eleştiriler, tehditler ve izolasyon gibi davranışlarla kendini göstermektedir. Duygusal şiddet, katılımcıların özgüvenini zedeleyerek uzun vadeli psikolojik sorunlara yol açmaktadır.

Bir erkek katılımcı, "Sosyal medyada partnerimin neler yaptığını takip etmek normal geliyor ama bu bir şiddet olarak algılanıyorsa, sanırım yanlış bir şeyler yapıyorum," diyerek bu konuda yeniden düşünmeye başladığını ifade etmiştir.

Bir kadın katılımcı, "Bana sürekli kiminle konuştuğumu soruyor ve telefonumu kontrol etmek istiyor. Bunu kıskançlık olarak görüyorum, ama şimdi bunun bir şiddet olduğunu fark ettim," diyerek dijital şiddetin farkında olmadığını belirtmiştir.

Katılımcılar, partnerlerinin sosyal medya hesaplarını izlemelerini ve mesajlarına sürekli müdahale etmelerini, genellikle bir tür "güven testi" olarak kabul ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu algı, dijital şiddetin hem bireysel ilişkilerde hem de toplumsal bağlamda nasıl normalleştirilebildiğine dair önemli veriler sunmaktadır. Özellikle dijital araçların yaygınlaşması, bireylerin mahremiyet sınırlarını yeniden tanımlarken, partnerlerin dijital ortamda kontrol davranışlarını "sevgi" veya "sadakat" göstergesi olarak yorumlama eğilimini artırmıştır³⁹. Dijital şiddet, yalnızca fiziksel varlık gerektirmeyen bir şiddet türü

³⁴ Michael S. Kimmel, "Masculinity as Homophobia: Fear, Shame, and Silence in the Construction of Gender Identity", In *Men and Masculinities: A Social, Cultural, and Historical Encyclopedia*, ed. Michael S. Kimmel (Santa Barbara, CA: ABC-CLIO, 2004): 503.

³⁵ Beatriz Villora, Manuel Gámez-Guadix, and Montserrat González, "Gender and Dating Violence: A Meta-Analysis of the Role of Gender in Intimate Partner Violence", *Journal of Gender Studies* 28/5 (2019): 567–579.

³⁶ Kristine S. B. Haglund, Amanda McNulty, and Nicole L. S., "Gendered Patterns in Dating Violence and Aggression in the College Population: Examining the Role of Perceived Entitlement", *Journal of Interpersonal Violence* 34/6 (2019): 1154–1174.

³⁷ Serap Kaplan ve Mehmet Öztürk, "Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti: Yaygınlık ve İlişkili Faktörler", *Türk Psikoloji Dergisi* 38/2 (2023): 45–60.

³⁸ Janine M. Zweig et al., "The Effects of Digital Dating Abuse: Understanding the Influence of Online Behavior in Adolescent Romantic Relationships", *Journal of Youth and Adolescence* 43/8 (2014): 1305–1318.

³⁹ Katherine E. Stonard, "The Prevalence and Overlap of Technology-Assisted and Offline Adolescent Dating Violence", *Current Psychology* 40/2 (2021): 678–690.

olarak, kontrol, manipülasyon ve tehdit araçlarını içermektedir⁴⁰. Sosyal medya hesaplarının izlenmesi ve mesajlara müdahale edilmesi gibi davranışlar, genellikle kıskançlıkla ilişkilendirilmekte ve romantik ilişkilerde normalleştirilmektedir⁴¹. Ancak bu tür davranışlar, bireylerin mahremiyet haklarını ihlal etmekte ve dijital şiddet döngüsünü beslemektedir. Bu durumun özellikle genç bireyler arasında yaygın olduğu belirtilmiştir. Örneğin, Reed ve arkadaşları, dijital şiddet mağdurlarının çoğunun bu davranışları başlangıçta fark etmediklerini, fark ettiklerinde ise şiddeti romantik ilişkilerin “doğal bir parçası” olarak algılama eğiliminde olduklarını vurgulamışlardır⁴². Bu algı, mağdurların şiddeti bildirmeme olasılığını artırmakta ve dijital şiddetin toplumsal düzeyde görünürlüğünü azaltmaktadır. Bu bağlamda, dijital şiddetin yalnızca bireysel bir sorun değil, aynı zamanda toplumsal normların ve romantik ilişkilere dair algıların bir yansıması olduğu söylenebilir. Bu tür kontrol davranışlarının “güven testi” olarak kabul edilmesi, gençler arasında farkındalık yaratmaya ve dijital mahremiyetin önemini vurgulamaya yönelik daha kapsamlı eğitim programlarına olan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Türkiye’de erkeklik algısı, tarihsel, kültürel ve toplumsal bağlamların etkisiyle şekillenen derin köklere sahip bir olgudur. Erkekliğin toplumsal cinsiyet rollerine dayalı olarak tanımlanması, bireyin hem kendisiyle hem de başkalarıyla ilişkilerini doğrudan etkileyen bir toplumsal inşa sürecidir. Bu algı, özellikle ataerkil yapılar ve geleneksel değerler üzerinden biçimlenir ve erkeğin güçlü, koruyucu ve otoriter olması gerektiği beklentisini içerir. Bu beklentilerin bir uzantısı olarak, erkeklerin özellikle romantik ilişkilerde ya da aile içinde “koruyucu” bir rol üstlenmeleri gerektiği düşünülür. Ancak bu korumacılık, çoğu zaman şiddetle birleşerek kadınlar üzerinde baskı ve kontrol kurma biçiminde kendini gösterebilmektedir.

Korumacı Şiddet ve Erkeklik Algısı

Korumacı şiddet, erkeklerin kadınları koruma ve kollama gerekçesiyle onları çeşitli biçimlerde kontrol etme veya sınırlandırma davranışını ifade eder. Bu tür bir şiddet, geleneksel cinsiyet rollerinin ve ataerkil yapıların bir uzantısı olarak, kadının fiziksel ya da sosyal anlamda korunması gerektiği inancına dayanır. Bu anlayış, erkeklerin koruma adı altında kadınların bireyselliklerini ve özerkliklerini kısıtladığı, dolayısıyla psikolojik, duygusal ve bazen fiziksel şiddet biçimlerine evrilen davranışları kapsar⁴³. Korumacı şiddet, genellikle “iyiliksever cinsiyetçilik” (benevolent sexism) kavramıyla bağlantılıdır. Bu kavram, kadınların kırılgan, korunmaya muhtaç ve erkeklere bağımlı olduğu inancıyla şekillenen, görünüşte pozitif ama temelde ayrımcı bir tavrı ifade eder⁴⁴. Bu tür cinsiyetçilik, erkeklerin kadınlar üzerinde kontrol kurma ve bu kontrolü sevgi ya da koruma maskesi altında rasyonalize etme eğilimini güçlendirebilir. Örneğin, erkekler partnerlerinin kıyafet seçimlerine müdahale ederek, arkadaş çevresini sınırlayarak ya da sosyal medyadaki etkileşimlerini kısıtlayarak, bu davranışları “tehlikelerden koruma” veya “ilişkiyi güvenli tutma” bahanesiyle haklı gösterebilirler.

Araştırmalar, korumacı şiddetin erkeklerin güç ve otorite kurma arzusundan kaynaklandığını göstermektedir. Erkeklerin “koruma” gerekçesiyle sergiledikleri kontrol edici davranışların, kadınların bireysel özgürlüklerini ve karar verme yetilerini yok saydığını vurgulayan Johnson, bu tür şiddetin bir “kontrol biçimi” olarak ataerkil sistem tarafından desteklendiğini belirtir⁴⁵. Erkeklerin bu davranışları, yalnızca bireysel ilişkiler düzeyinde değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini yeniden üreten bir mekanizma olarak da işlev görmektedir⁴⁶. Öte yandan, kadınların bu tür davranışlara bazen bilinçsizce rıza göstermeleri ya da bunları romantik bir ilgi göstergesi olarak yorumlamaları, korumacı şiddetin fark edilmesini daha da zorlaştırabilir. Anderson ve Umberson, kadınların, erkek partnerlerin kıskançlık veya koruma gerekçesiyle sergilediği davranışları romantize edebileceğini ve bunun, şiddetin normalleşmesine

⁴⁰ Sameer Hinduja and Justin W. Patchin, *Cyberbullying: Identification, Prevention, and Response* (Cyberbullying Research Center, 2019).

⁴¹ Erika Borrajo, Manuel Gámez-Guadix, and Esther Calvete, “Development and Validation of the Cyber Dating Abuse Questionnaire Among Young Couples”, *Computers in Human Behavior* 48 (2015): 358–365.

⁴² Laura A. Reed, Jay G. Silverman, and Anita Raj, “The Prevalence of Digital Dating Abuse Among Adolescents in the United States”, *Journal of Interpersonal Violence* 31/10 (2016): 1757–1779.

⁴³ Russell E. Dobash and R. P. Dobash, *Violence Against Wives: A Case Against the Patriarchy* (New York: Free Press, 1979).

⁴⁴ Peter Glick and Susan T. Fiske, “The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Sexism”, *Journal of Personality and Social Psychology* 70/3 (1996): 491–512.

⁴⁵ Johnson, Michael P. *A Typology of Domestic Violence: Intimate Terrorism, Violent Resistance, and Situational Couple Violence*. Boston: Northeastern University Press, 2008.

⁴⁶ Raewyn W. Connell, *Gender and Power: Society, the Person, and Sexual Politics* (Stanford: Stanford University Press, 1987).

katkıda bulunabileceğini ifade eder⁴⁷. Bu durum, kadınların şiddeti tanıma ve direnme kapasitelerini de sınırlandırır. Bu bağlamda, korumacı şiddet yalnızca bireysel ilişkilerde değil, aynı zamanda toplumsal düzeyde kadınların özgürlüklerini sınırlayan bir unsur olarak ele alınmalıdır. Bu tür şiddetin üstesinden gelebilmek için, geleneksel cinsiyet rollerini sorgulayan ve kadınların özerkliğini destekleyen bir toplumsal dönüşüm gerekmektedir.

Korumacı şiddet, Türkiye’de birçok erkek tarafından kabul edilebilir veya meşru bir davranış olarak algılanabilir. Özellikle romantik ilişkilerde erkeklerin kıskançlık ve korumacı tavırlarının “sevgi” veya “ilgi” göstergesi olarak yorumlanması, bu şiddet türünün normalleştirilmesine yol açar. Birçok kadın da bu davranışları romantik ilişkilerin doğal bir parçası olarak kabul edebilir ve bu da şiddetin tanınmasını ve müdahale edilmesini zorlaştırır. Korumacı şiddet, yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik ve duygusal boyutlarıyla da ortaya çıkar ve kadının duygusal refahı üzerinde olumsuz etkiler bırakır. Türkiye’deki geleneksel erkeklik algısı, erkeği koruyucu ve otoriter bir figür olarak tanımlar ve bu algı, romantik ilişkilerde korumacı şiddet davranışlarını tetikleyebilir. Korumacı şiddet, yüzeyde iyi niyetli bir koruma olarak görünse de aslında kadının özgürlüklerini kısıtlayan ve ona yönelik bir baskı biçimi olarak ortaya çıkar. Erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı bir algıya sahip olmaları, bu tür şiddet davranışlarını aşmak için kritik bir adımdır.

Flört Şiddetinin Algılandığı Şekil ve Toplumsal Normlar

Katılımcılar, flört şiddetinin psikolojik, fiziksel ve sosyal etkilerini ayrıntılı olarak tartışmışlardır. Flört şiddetinin psikolojik etkileri, genellikle özgüven kaybı, depresyon, anksiyete ve duygusal travmalara yol açarken, fiziksel etkiler ise daha somut ve görünürdür. Ayrıca, sosyal etkiler, bireylerin toplumsal ilişkilerinde ve çevreleriyle olan etkileşimlerinde zorluklara yol açmaktadır⁴⁸. Ancak bu etkilerin şiddetin türüne ve bireylerin bu şiddete verdikleri tepkilere göre farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. Atölye çalışması, katılımcıların toplumsal normların ve cinsiyet rollerinin flört şiddetini nasıl etkilediği konusunda farklı algılara sahip olduklarını ortaya koymuştur. Bu bulgu, toplumsal cinsiyetin, bireylerin şiddetle ilgili deneyimlerini nasıl şekillendirdiği ve şiddetin tanınma biçimlerini nasıl etkilediği üzerine önemli bir soruyu gündeme getirmektedir. Özellikle, flört şiddetinin çeşitli türleri (psikolojik, fiziksel, dijital) arasında sınırların belirlenmesi, toplumsal normlara dayalı algılarla güçlü bir şekilde ilişkilidir. Flört şiddetinin tanımlanması, çoğu zaman toplumsal cinsiyet normları ve bireylerin bu normlara nasıl içselleştikleri ile bağlantılıdır⁴⁹.

Bazı katılımcılar, kıskançlık ve kontrol davranışlarını sevgi ve ilgi göstergesi olarak algıladıklarını, bu tür davranışları şiddet olarak tanımlamakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum, toplumsal cinsiyet rollerinin şiddeti nasıl yeniden şekillendirdiğini ve normalleştirdiğini gösteren önemli bir örnektir. Bu bulgular, flört şiddetinin sadece fiziksel saldırılarla sınırlı olmadığı, aynı zamanda duygusal ve psikolojik şiddetin de önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır⁵⁰. Bu tür duygusal şiddet, genellikle “sevgiyi koruma” ve “ilişkileri güçlendirme” gibi kalıplaşmış cinsiyetçi normlarla ilişkilendirilir. Bu bağlamda, flört şiddeti, çoğunlukla erkeklerin “koruyucu” ve “bağımsızlık gösteren” rollerini pekiştiren bir araç olarak işlev görebilir⁵¹.

Yozgat gibi geleneksel yapısı güçlü bir ilde, toplumsal cinsiyet rollerinin ve normlarının flört şiddeti üzerindeki etkisi belirgin hale gelmiştir. Toplumsal cinsiyet normları, kadınların ve erkeklerin flört ilişkilerindeki davranışlarını şekillendirir. Kadınlar genellikle “pasif” ve “korunmaya ihtiyaç duyan” figürler olarak tanımlanırken, erkekler “güçlü” ve “koruyucu” olarak kabul edilir⁵². Bu normlar, kadınların partnerlerinin kontrol edici ve kıskanç davranışlarını “koruyucu” veya “sevgi göstergesi” olarak algılamalarına neden olabilir. Özellikle kadın katılımcılar, partnerlerinin kontrol edici ve kıskanç davranışlarını sevgi göstergesi olarak değerlendirme eğiliminde olduklarını belirtmişlerdir. Bu durum,

⁴⁷ Cameron M. Anderson and Debra Umberson, “Gender and Marriage: The Influence of Marital Status on Men’s and Women’s Gender Attitudes”, *Social Psychology Quarterly* 64/3 (2001): 289–309.

⁴⁸ Mary Ellsberg and Lori Heise, *Researching Violence Against Women: A Practical Guide for Researchers and Activists* (Geneva: World Health Organization, 2005).

⁴⁹ David Finkelhor et al., “Prevalence of Childhood Exposure to Violence, Crime, and Abuse: Results from the National Survey of Children’s Exposure to Violence”, *JAMA Pediatrics* 169/8 (2014): 746–754.

⁵⁰ Elizabeth Miller et al., “Male Partner Pregnancy-Promoting Behaviors and Adolescent Partner Violence: Findings from a Qualitative Study with Adolescent Females”, *Ambulatory Pediatrics* 7/5 (2007): 360–366.

⁵¹ Peter G. Jaffe, Claire V. Crooks, and Nicholas Bala, *Children’s Exposure to Domestic Violence: Emerging Issues in Policy, Practice, and Research* (New York: Routledge, 2009).

⁵² Raewyn W. Connell, *Masculinities*, 2nd ed. (Berkeley: University of California Press, 2005).

şiddet davranışlarının romantik ilişkilerde norm haline gelmesine ve şiddetin tanınmaması, dolayısıyla müdahale edilmemesi sonucunu doğurmaktadır⁵³.

Toplumsal cinsiyet normları, erkeklerin şiddet kullanımını ve kadınların bu şiddeti tanımalarını da etkilemektedir. Erkeklerin şiddeti güç gösterisi ve erkeksi hak olarak görmeleri, kadınların ise bu tür davranışları sevgi ve bağlılık göstergesi olarak yorumlamaları, flört şiddetinin normalleşmesine yol açmaktadır. Goffman'ın (1959) "toplumsal etkileşim ve yüz yüze ilişki" üzerine yaptığı çalışmalar, erkeklerin şiddet davranışlarını genellikle "güçlü erkeklik" ve "ilişkiyi kontrol etme" gibi değerlerle ilişkilendirdiklerini göstermektedir. Bu da flört şiddetinin algısal olarak şiddet olarak tanınmasının zorlaşmasına neden olmaktadır.

Bir kadın katılımcı, "Bazen partnerim beni kıskandığında kendimi daha değerli hissediyorum. Ama bu davranışın şiddet olarak tanımlanması beni şaşırttı," diyerek flört şiddeti algısındaki karmaşayı dile getirmiştir.

Bir erkek katılımcı, "Flört şiddetinin sadece fiziksel olduğunu düşünürdüm, ama şimdi bunun çok daha geniş bir konu olduğunu anladım," diyerek kendi algısının değiştiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, flört şiddetinin toplumsal cinsiyet normlarıyla şekillenen bir olgu olduğu ve bu normların bireylerin şiddeti tanıma biçimlerini doğrudan etkilediği söylenebilir. Atölye çalışması, flört şiddetinin cinsiyetçi algılar ve toplumsal normlar tarafından nasıl normalleştirildiğini ve bu durumun şiddetin tanınmasını engellediğini ortaya koymaktadır. Bu tür normların, şiddetle mücadelede önemli engeller oluşturduğunu ve gençlerin şiddete karşı daha duyarlı hale gelebilmesi için toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda daha fazla eğitim ve farkındalık çalışmasına ihtiyaç duyulduğunu vurgulamaktadır. Atölye çalışmalarından elde edilen bulgular, flört şiddetinin gençler arasında yaygın ve çok boyutlu bir sorun olduğunu göstermektedir. Flört şiddeti, bireylerin psikolojik, fiziksel ve sosyal sağlığını olumsuz etkileyerek ciddi sonuçlara yol açmaktadır. Katılımcılar tarafından önerilen çözüm stratejileri, flört şiddetinin önlenmesi ve mağdurların desteklenmesi için önemli ipuçları sunmaktadır. Bu bulgular, flört şiddetiyle mücadele konusunda daha etkili politikalar ve programlar geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Sonuç

Bu araştırma, Yozgat'ta üniversite öğrencileri arasında flört şiddetinin yaygın olduğunu ve bu şiddetin duygusal, fiziksel ve dijital olmak üzere farklı türlerde ortaya çıktığını ortaya koymaktadır. Özellikle duygusal ve dijital şiddetin, bu bölgede gençler arasında sıkça karşılaşılan sorunlar olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar, şiddet davranışlarının sadece fiziksel saldırılarla sınırlı olmadığını, aynı zamanda partnerlerin duygusal manipülasyonları, kıskançlık ve kontrol edici davranışlarıyla da şekillendiğini ifade etmişlerdir. Dijital şiddet ise, sosyal medya ve iletişim teknolojilerinin kullanımının artmasıyla birlikte, partnerler arasında sınırların daha da bulanıklaşmasına neden olmuştur. Bu durum, flört şiddetinin her iki cinsiyet için de farklı şekillerde tezahür ettiğini ve cinsiyet rollerinin bu şiddetin algılanışını nasıl şekillendirdiğini göstermektedir.

Bulgular, flört şiddetinin yalnızca bireysel bir sorun olmadığını, aynı zamanda toplumsal ve kültürel bağlamlarla derinden ilişkili bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır. Yozgat gibi geleneksel ve toplumsal cinsiyet rollerinin güçlü bir şekilde işlediği küçük yerleşim birimlerinde, şiddet davranışlarının normalleşmesi ve hatta "sevgi göstergesi" olarak algılanması yaygın bir durumdur. Kadın katılımcıların, partnerlerinin kıskançlık ve kontrol davranışlarını "koruyucu" ya da "sevgi göstergesi" olarak tanımlamaları, bu davranışların şiddet olarak tanınmasını engellemektedir. Bu bulgu, toplumsal cinsiyet normlarının, bireylerin flört şiddetini nasıl algıladıkları üzerinde güçlü bir etkisi olduğunu ve şiddetin tanınması ve çözülmesi sürecinde bu normların dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, bu araştırma, flört şiddetiyle mücadelede bölgesel farklılıkların göz önünde bulundurulması gerektiğini göstermektedir. Yozgat'taki gençler, şiddetin farklı türleriyle karşılaşsalar da bu şiddet biçimlerinin tanınması ve kabul edilmesi, bulunduğu bölgenin toplumsal yapısına ve kültürel normlarına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Örneğin, kıskanmanın ve partnerin üzerinde sürekli bir denetim kurmanın, bazı katılımcılar tarafından sevgi ve bağlılık göstergesi olarak algılanması, yerel kültürün flört şiddeti üzerindeki

⁵³ Dov Cohen et al., "Insult, Aggression, and the Southern Culture of Honor: An 'Experimental Ethnography'", Journal of Personality and Social Psychology 70/5 (1996): 945-960.

etkisini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, flört şiddetiyle ilgili farkındalık yaratma ve çözüm üretme stratejilerinde, yerel dinamiklerin ve toplumsal normların dikkate alınması, çözüm süreçlerini daha etkili hale getirebilir.

Sonuç olarak, bu araştırma, flört şiddetinin sadece bireysel bir problem olmanın ötesinde, toplumsal cinsiyet normları, kültürel yapılar ve yerel toplulukların dinamikleriyle şekillenen çok boyutlu bir olgu olduğunu ortaya koymuştur. Flört şiddetinin çözülmesi, yalnızca bireylerin eğitime değil, aynı zamanda toplumsal normların yeniden şekillendirilmesine de bağlıdır. Özellikle Yozgat gibi küçük yerleşim yerlerinde, flört şiddeti ile mücadele etmek için toplumsal cinsiyet eşitliği ve sağlıklı ilişki dinamikleri üzerine eğitim ve farkındalık artırıcı çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır. Bu tür çalışmalar, flört şiddetinin erken aşamalarda tanınmasını sağlamak ve gençlerin sağlıklı ilişki kurma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak için büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça

- Ackard, M. D., Marla, E. E. ve Dianne, N. Marla E. Eisenberg, and Dianne Neumark-Sztainer. "Associations Between Dating Violence and High-risk Sexual Behaviors among Male and Female Older Adolescents". *Journal of Child & Adolescent Trauma* 5 (2012): 344-352.
- Akdeniz Adıyaman, B. "Toplumsal Cinsiyet Rollerini Kabul Düzeylerinin Flört Şiddeti Algı ve Deneyimlerine Etkisi". *İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11/2 (2023): 406-421.
- Anderson, Cameron M., and Debra Umberson. "Gender and Marriage: The Influence of Marital Status on Men's and Women's Gender Attitudes". *Social Psychology Quarterly*. 64/3 (2001): 289-309.
- Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. ve Temel, F. Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulu'nun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Teknik Rapor. Ankara, 2008.
- Bakır, A. "Romantik İlişkilerde Siber Flört İstismarının Beden İmgesi ve Benlik Saygısıyla İlişkisi". Yüksek Lisans Tezi Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, 2019.
- Batı, T. "Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Flört Şiddetinin İncelenmesi". Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı, 2023.
- Bilican-Gökkaya, Veda ve Sezer Ayan. "Sosyal Öğrenme Kuramı ve Aile İçi Şiddet". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 10/ 48 (2017): 389-394.
- Bookwala, J., Frieze, I., Smith, C. ve Ryan, K. "Predictors of Dating Violence: A Multivariate Analysis". *Violence and Victims* 7/4 (1992): 297-311.
- Borrajó, Erika, Manuel Gámez-Guadix, and Esther Calvete. "Development and Validation of the Cyber Dating Abuse Questionnaire Among Young Couples". *Computers in Human Behavior* 48 (2015): 358-365.
- Brookfield, S. D. *The Power of Critical Theory for Adult Learning and Teaching*. Open University Press, 2005.
- Butler, J. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge, 1990.
- Capaldi, Deborah M., Nadine B. Knoble, J. W. Shortt, and Hyoun K. Kim. "A Systematic Review of Risk Factors for Intimate Partner Violence", *Partner Abuse* 3/2 (2012): 231-280.
- Code, L. *What Can She Know? Feminist Theory and the Construction of Knowledge*. Cornell University Press, 1991.
- Cohen, Dov, Richard E. Nisbett, Brian F. Bowdle, and Norbert Schwarz. "Insult, Aggression, and the Southern Culture of Honor: An 'Experimental Ethnography'". *Journal of Personality and Social Psychology* 70/5 (1996): 945-960.
- Connell, Raewyn W. *Gender and Power: Society, the Person, and Sexual Politics*. (Stanford: Stanford University Press, 1987.
- Connell, Raewyn W. *Masculinities*, 2nd ed. Berkeley: University of California Press, 2005.
- Diyarbakirli, H. "Ergen ve Yetişkin Kadınların Ergenlik Dönemlerindeki Flört İlişkilerinin Karşılaştırılması". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2007.
- Dobash, Russell E., and R. P. Dobash. *Violence Against Wives: A Case Against the Patriarchy*. New York: Free Press, 1979.
- Ellsberg, Mary, and Lori Heise. *Researching Violence Against Women: A Practical Guide for Researchers and Activists*. Geneva: World Health Organization, 2005.
- Finkelhor, David, Heather A. Turner, Anne Shattuck, and Sherry L. Hamby. "Prevalence of Childhood Exposure to Violence, Crime, and Abuse: Results from the National Survey of Children's Exposure to Violence". *JAMA Pediatrics* 169/8 (2014): 746-754.

- Finley, Nancy J. "Skating Femininity: Gender Maneuvering in Women's Roller Derby". *Journal of Contemporary Ethnography* 39/4 (2011): 359–387.
- Flannery, D. J., Singer, M., Williams, L. ve Castro, P. "Adolescent Violence Exposure and Victimization at Home: Coping and Psychological Trauma Symptoms". *International Review of Victimology* 6/1 (1998): 29-48.
- Freire, P. *Pedagogy of the Oppressed*. Continuum, 1970.
- Gilligan, C. *In a Different Voice: Psychological Theory and Women's Development*. Harvard University Press, 2003.
- Glick, Peter, and Susan T. Fiske. "The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Sexism." *Journal of Personality and Social Psychology* 70/3 (1996): 491–512.
- Haglund, Kristine S. B., Amanda McNulty, and Nicole L. S. "Gendered Patterns in Dating Violence and Aggression in the College Population: Examining the Role of Perceived Entitlement". *Journal of Interpersonal Violence* 34/6 (2019): 1154–1174.
- Haraway, D. "Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective". *Feminist Studies* 14/3 (1988): 575–599.
- Harding, S. *Feminism and Methodology*. Indiana University Press, 1987.
- Hinduja, Sameer, and Justin W. Patchin. *Cyberbullying: Identification, Prevention, and Response*. Cyberbullying Research Center, 2019.
- Holt, Melissa K., and Dorothy L. Espelage. "Social Support as a Moderator Between Dating Violence Victimization and Depression/Anxiety Among African American and Caucasian Adolescents". *School Psychology Review* 34/3 (2005): 309–328.
- Hooks, B. *Teaching to Transgress: Education as the Practice of Freedom*. Routledge, 1994.
- Jaffe, Peter G., Claire V. Crooks, and Nicholas Bala. *Children's Exposure to Domestic Violence: Emerging Issues in Policy, Practice, and Research*. New York: Routledge, 2009.
- Johnson, Michael P. A. *Typology of Domestic Violence: Intimate Terrorism, Violent Resistance, and Situational Couple Violence*. Boston: Northeastern University Press, 2008.
- Kamberelis, G. ve Dimitriadis, G. "Focus Groups: Strategic Articulations of Pedagogy, Politics, and Inquiry". *The Sage Handbook of Qualitative Research* (3rd ed.). eds. Denzin & Lincoln. Sage, 2005.
- Kaplan, Serap, ve Öztürk, Mehmet. "Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti: Yaygınlık ve İlişkili Faktörler". *Türk Psikoloji Dergisi* 38/2 (2023): 45–60.
- Kelly, L. *Surviving Sexual Violence*. Polity Press, 1988.
- Kimmel, Michael S. "Masculinity as Homophobia: Fear, Shame, and Silence in the Construction of Gender Identity". In *Men and Masculinities: A Social, Cultural, and Historical Encyclopedia*. ed. Michael S. Kimmel. Santa Barbara, CA: ABC-CLIO, 2004: 502–504.
- Kocamanoğlu, N. F. "Geç Ergenlik Döneminde Flört Şiddeti ile Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları ve Ruhsal Belirtiler Arasındaki İlişki". MS thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2021.
- Krug, Etienne G., Linda L. Dahlberg, James A. Mercy, Anthony B. Zwi, and Rafael Lozano, eds. *World Report on Violence and Health*. Geneva: World Health Organization, 2002.
- Lather, P. "Issues of Validity in Openly Ideological Research: Between a Rock and a Soft Place". *Interchange* 17/4, (1986): 63–84.
- McKee, Sean A., and Melissa E. Payne. "Gender Differences in Substance Use: The Role of Intimate Partner Violence". *Journal of Women's Health* 22/9 (2013): 775–780.
- McVay, Sarah. "Understanding the Role of Gender in the Perpetration of Cyber Dating Abuse". *Journal of Gender Studies* 21/4 (2012): 387–400.

- Mezirow, J. *Transformative Dimensions of Adult Learning*. Jossey-Bass, 1991.
- Miller, Elizabeth, Michele R. Decker, Elizabeth Reed, Anita Raj, Jane E. Hathaway, and Jay G. Silverman. “Male Partner Pregnancy-Promoting Behaviors and Adolescent Partner Violence: Findings from a Qualitative Study with Adolescent Females”. *Ambulatory Pediatrics* 7/5 (2007): 360–366.
- Mulford, Carrie, and Peggy C. Giordano. “Teen Dating Violence: A Closer Look at Adolescent Romantic Relationships”. *National Institute of Justice Journal* 261 (2008): 34–40.
- Özerkmen, Nefise. “Toplumsal Bir Olgu Olarak Şiddet”. *Akademik Bakış Dergisi* 28 (2012):1-19.
- Próspero, Moises. “Mental Health Symptoms Among Male Victims of Partner Violence.” *American Journal of Men's Health* 1/4 (2007): 269–277.
- Reed, Laura A., Jay G. Silverman, and Anita Raj. “The Prevalence of Digital Dating Abuse Among Adolescents in the United States”. *Journal of Interpersonal Violence* 31/10 (2016): 1757–1779.
- Stonard, Katherine E. “The Prevalence and Overlap of Technology-Assisted and Offline Adolescent Dating Violence”. *Current Psychology* 40/2 (2021): 678–690.
- Straus, M. A. “Prevalence of Violence Against Dating Partners by Male and Female University Students Worldwide”. *Violence Against Women*, 10/7 (2004): 790-811.
- Sungur Taşdemir, Z., Karakuş Yetkin, M., ve Karakuş, M. “Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Davranışlarına Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği”. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi* 5/2 (2022): 295–323.
- Url-1: Flört Şiddeti Türleri. Erişim linki: [<http://bianet.org/bianet/kadin/171508-flort-siddetinedir>], Erişim tarihi: [14.02.2024].
- Url-2: Dünya Sağlık Örgütü (2015). Youth Violence. Erişim linki:[https://www.who.int/violence_lence_injury_prevention/violence/youth-violence-infographic-2015.pdf?ua=1], Erişim Tarihi: [12.01.2024].
- Vandello, Joseph A., Dov Cohen, and Sylvia Ransom. “U.S. Southern and Northern Differences in Perceptions of Norms About Aggression: Mechanisms for the Perpetuation of a Culture of Honor”. *Journal of Cross-Cultural Psychology* 39/2 (2008): 162–177.
- Villora, Beatriz, Manuel Gámez-Guadix, and Montserrat González. “Gender and Dating Violence: A Meta-Analysis of the Role of Gender in Intimate Partner Violence”. *Journal of Gender Studies* 28/5 (2019): 567–579.
- Wolfe, David A., and Peter G. Jaffe. “Emerging Strategies in the Prevention of Domestic Violence”. *The Future of Children* 9/3 (1999): 133–144.
- Yavuzer, Yasemin. “Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti: Yaygınlık ve Etkileyen Faktörler”. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 4/36 (2011): 46–58.
- Zweig, Janine M., Meredith Dank, Patricia Lachman, and Jennifer Yahner. “The Effects of Digital Dating Abuse: Understanding the Influence of Online Behavior in Adolescent Romantic Relationships”. *Journal of Youth and Adolescence* 43/8 (2014): 1305–1318.